

ACC. N:R M. 9604: 1-31.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Ellida Ohlsson*
Härad: *Vemmenhöög* Adress: *nr 5, Lovdorp, Skurup*
Socken: *Skurup m. fl.* Berättat av: *olika personer*
Uppteckningsår: *1945* Född år *se innt i samb.!*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hemmets prydnade.

Lu F. 49.

Svar ä pågäldat n: 49.

Glemmets prydanter

- Det blev de outbläta bondhemmens & småfolks hemmens gamla bestända seder sådana jag dels njöt minns dem på min barndom på 1890-talet dels hört minns egna gamla berättade historier som utgör grunden för dessa svar.
1. Lövning. Vid midnattens ställe man gick i rummet i Takfjälkarna. Då stalle man också dit "Luv-Flans örtor" en vildvaccande sedumväxt som hölliga gesen. Länge kunde välla sig friska i t.o.m. väta. Men stalle dit en för varje luskväll medlen i de fjöds rätta horn. Till de vissnade mer. Men gar viga allt på dom i höll reda vilken som var vilken ty den ^{var} växt först tockade skulle först dr, vissnade några stak visste man vad som fröstod i det förefallen som om man stalle viss till till detta omen. Omans lövade man med vad gick man hade att tillgå. Öppen ytt i stagan förskann inte till den famer i förstagan eller i stuset (stokst), men påttuguns alla dess till vanliga

ACC. NR M. 9604:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och så fick man något med en del gröns. Och detta traditionella
la brönde har jag inte sjöts något minns alltså inte
i bruk efter 1890 men väl på 1860-70-talet. men man var
angelägen om att sätta in blomman i grönt om vindormen
även om man inte annars tänkte därpå i min samman-
han man i äldre tid, ännu delvis på 1890-talet gick omkring
i häng "maj i by" satta man en lövris i jaket ^{stängel} för lövris
slaget ut till riste april när man sjöng den blev där
det står: "Vi sätta maj uti ett tak ---". Denna sed har
dock haft en största utbredning i sin rätta miljö medan
byalagen varit obrukta.

2. Golvet. När bestod golvet för vanligtvis av stampad
lura. Hade man något rum för smygglut användades
dessa golv när där man inte hade längre till kusten än
man kunde höra det med löst i bygn efter vit sand o-
avsedan man först i bondgårdarna, fått bräd eller
som man sade "fjelagole" fortsatte man ganska länge,
ännu på 1890-talet i undantagsvis något längre, oberoende

ACC. NR M. 9604:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av om det var guld eller bly, att stöt sand på golvet i
mattorna. Trasmattor, komms jäst under för under i bänk
så länge man kallade bänkens stuga för "olkastna" och gick
ut och in med skorna på lilla man sig till de sandade
golven. Sanden hämtades som nämnt vid Åster sjöns myr-
kust och man passade på någon dag på sommaren när vin-
den var från sådant håll att sjön drog sig ut i myr-
sköjden sand fanns i hemlig, det var sådant vät som sand
man körde hem och det kom aldrig ifråga att man körde
mer i sig att loss sand hem som till exempel den stora sanden
uppåt skanden ansågs odubblig. Sanden var jästskuren
i vagn hem, i den skurade i trättor man också. Bruket
att stöt sand på golvet i bängrum är numera helt
bortlagt här. Lördagskvällen spades golvet ut och my-
rskad sand ut "sän-bren" stöddes ut jämt och fint.
och på stödde man backat emellan om man hade sådant
annars backad putten i tagen ut "hävans" bottenbackar.
Så höjde man av den regelbundet återkommande bring
kända

enemanna från trakt där enen växte. Glas kom regelbundet till krigstiderna i låg färd i bondgårdarna. För ett exempel på folkhumorn här kan i friliga ordet nämnas att en sådan enman som kom här ut folket döptes till värdesmannen. (när det till krigstiderna som ja vänt det rätta). Li blev gäst på söndagsfint nysträtt i olofsträtt på söndagsmorgonen. För att spara på sanden kunde man så lätt samla det grina om det var fint i grön i en krig & sova med lott land och sanden så att den inte följde med endast det skräp som fanns & åter till på det grina & så vid belien under veckans lopp förnya sanden något för att endast på lördagskvällen vara rent & strö helt nytt. Golvet blev sig jämförande rent under sanden & skurning, som naturligtvis aldrig fricka i lagda, där skrovet användes om det behövdes, som inte i paga annat än till de stora krigstiderna. Vid begraving ströddes golvet med kackat gransis & förallt ströddes med vitt överallt, loken & vita bladen över sängen, soffan dala bladen & överallt, för frimstru.

5.
Låkan som hängde rätt ner i hela huset ej endast i kökssalen
ö vith i vith kring ljusstaken. På var den ömman för 25-30 år
sedan. Mattor mest tusnmattor (den tusnmattan man först
vart hade använd till täcken) bytades man först använda
i kammare o det för/alen västan som om man först över
gätt till mattor i husmansrummet där alla tillhörde
familjen i kammare förmått att akta gästet, det hade
man ja inte ägnat en tanke förut, när man där fick vä-
gels i i bords stuga först när köket blev slutet o inmatat
till dagligrum o matrum för folkst-folkstuga, med spis
att exakt uppge några tidpunkter kan jag inte fast jag
gäts varit med en brödgång. Det var också på 1890-talet
var det i början på gamla sättet var slutet bland
öval bönder som husmän men under de första åren på
1900-talet hade brödgången slut i de flesta ställen. På
övriga brödgången kunde man då övergå direkt från
folkstugan med sandet till alla brödgräns till stuga
med vitt brödgräns som varit på brödmattor o bröd mitt

på golvet i hem att kula maten. När maten kom i bruk användes de dagligen. Jag minns ännu att man ofta gick till vid brunnarna: "Jaha vet jag när en kumma fjä (ryg) i såna (sanda) i gå in me tröskorna på, då va de inte så mien stas". Jag minns också mycket väl när man i vaktens brunn kunde till sjön i häntade sand i jag gick och med i se sjön i bada i den.

3. Vägghydnaden. Vaggarna var in på 1880-talet kalkade med eller utan tillräts av färg de kunde ses som himmelblå eller ännu blåare i en sommarstuga (en egen till ännu på dåtid), på somliga ställen var vaggarna kalkade in på 1890-talet. Hade man dröftat färgen på dem till vagg tiderna, men även söndagarna gick sönger i länstolen söndagstiden på. Efter vad jag kan förstå var det på 1880 i början av 1890-talet man började tapetsera, först i barnrummen tapeterna sattes endast i sovrummen, medan delen av vaggarna kalkades i färg. Det var då att inte av vaggarna med del skulle synas

Man var så noga dämmed att man tog mått på väggen när man skulle ha en soffa o.d. så att den helt skulle täcka väggen där den skulle stå i färmis en fläck bar stöter där en stol eller puff. Loffor sängar länkade i bred stödo ju längs väggarna i golvytan i övrigt en fri. De äldsta tapeterna jag känner till rötter i min mors mors undantags stuga i boro från 1880-tal till nista eller 90-tal till alla fästa är, de färmis inga tapeterna på vår egen stugas väggar, de kommit först år 1895. De här nämnda hade måla på blomman är vit botten & sådana blå & vita tapeterna i olika mönster voro mycket vanliga vid den tiden i kamrarna & några äldre stil känner jag g. till. De som kom i vår stuga hade stora blomman liknande pioner, färgerna var grönt i mörkblått. De förekom också marmorerade tapeterna för förstuga & papp i loftet, även några stugor i loftet var blott med papp. De vanligaste tavlor i min barndom var ämningstavlorna (= minnestavlor över utlidna anförare). Där några var död fick man sätta tavlor till minne

ACC. N:R M. 9604:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8
Av den tiden åt de närmaste anhöriga i dessa Tårn försiga
med glas i slät svart ram i kängden på väggen. Tiderna fram
i varje rum på 1880-talet i framst. flera stycken olika
ritade i tecknade. De var utfrida i svart med tusch eller
bläck i medelrummet var en svart lista på bän eller
stolar eller kistfalk med ljus invid vid bildens sidor
stiliserade vaser med blommor i svart utgående från
Tårnens samt ett svartmålat vackert draperi s.d. En i under
kistum var tecknat den dödes namn med mer eller mindre
vidlyftiga bokstäver samt data i något bibelspråk, vers o.d.
En sköldförm (vanligt) eller annan person med anslag för
teckning utfrida dessa Tårn för någon ersättning som
Tant eller annan vanligare in naturen även som en erinring
eller ett tack till den döde eller hans familj. Varje olika
tecknare hade sina motiv i sin stil för dessa Tårn
i denna såg man ganska som utfrut den om man
något händer till den. Det var ett ganska karaktäristiskt
inslag i tidens red detta i det varit att fästa arseinder vid

Li hade man tavlor med bibliska motiv, Maria med barnet i andra mindre tavlor ofta med oral bild i formen eller träsmitt med övermåling; gulle blå röda i gröna färger i med inramning av ovalen i guld/ärg i vitiserade tjocka dura ornament målade omkring. Dessa täpplars varg i märkningen eller av kringvandrande handelsmän. Li kom i somliga län tavlor med romantiska motiv (finare) med fina damer i hemar i lundens miljö med någon text inunder som ingen förtida franska? De var i brunnstyggt trätryck. Li är man framme vid 1820 talet vanliga oljetryck av Luther och skolans boken m. pl. i redan alla de ståtliga färglagda med in- i utländska färster blandade med jakt- och landskaps- romantiska - i bibliska motiv som liksom på att de äro viggarna i sin "kraft". Anna en tavla sägs för att mindre område näste nämna. När Rutger skapade skiftade att gårdarna i byalagen i de fått sina inuvarande skänkta kan en bapla av sitt porträtt till varje hemman i godset. Dessa tavlor funnos ännu i min barndom hos

ACC. NR M. 9604:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i gärdarnas stugs eller kammarvägg på flera ställen, och mycket väl kommit komma att kungas besökt Napoleon i en långlogd kung eller annan "grann" med Tordens-
Jösep i deras närhet kom till stället år 1800 i början av 1900-
Tallet. Då kunde man binda bransar av ett slags gul "vrig-
kultblomma" som man floskade vid kusten när man häm-
tade sand. Öfron dessa små runda gula bransar hängdes
i väggen som prydnad. Hörnhyllan av olika utförande med
bubblor i rader av vrigkultblomma sådesat i färgat gräs
som också varliga prydnader på 1890-Tallet i rum där
man då hade "fint", men man får också komma ihåg att
det bland dem, jämögarna så väl som oklarna, som inte varit
offra för den lust att få in något nytt i "grann" som de hängde
på, alljämt 1890-tallet ut kunde finnas endast de nämnda
minnes Tordens och "oklarna" som prydnad i de ofta be-
kade väggarna i stugan i likaså i kamrarna som dock först
är rummen på Taket.

Bords- och skåp prydnader. Dufar på bordet hade man i

ACC. NR M. 9604:11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

äldre tid endast när det var frammande i vid högtiderna,
 vid julen, varje lördags kväle skeddades stugans stambord-
 matbordet med sand. Man hade dock flera dukar i de
 burgen hemmen i även de fattigare ägde i regel nå-
 got ^{ett} som de kallade duk. Jag var i min ägo sådana
 smala långa dukar som passat till de gamla stamborden
 i de västamma från gamla enkla Ingarn. Ju rikare
 i mera ansedda hushållen var ju vidlyftigare som dukar
 så i ja flera till antalet. Det var inte ofta de som till
 anordning i det ar högre ståndens redor ordnade hem-
 met men vid julen i vid större samlingar s. s. bepras-
 ning, bröllop, bandop & "kvistagille": hyskögärs gila
 behövdes de i de var man man om att visa vad man ägde.
 Det var vita lullimmedukar: dräll, spjäng-"biffbili",
 gärdar i i bästa jak damast i de var husmors stoltthet.
 På 1880-talet bröjde man mer allmänt använda bomulls-
 garn till var i enkla dukar, samtliga använde det till inlag.
 Dukar i färg: "färgmans dräll" i d. för yngre tiden.

ACC. N:R M. 9604:12.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

då man börjat bygga bröda med duk i vardagslag. Till
 dukar brukades som nämnt i uti i vardagslag utan
 när mina föräldrar gifte sig år 1885 i mor då för
 att skona smyckningen i sitt nya "klaffbrä", brödde en
 duk på det när de skulle äta middag det ar. gammalt
 för ett utslag av krigsåret och dess nymodiga.
 många skåp, på mitten i bogen år 1800 till år 1850.
 sådana med målade blommar i ramar samt uttal, grön-
 ga upp mot taket, men mindre skåp, skänkbe, i hänge-
 skåp i kronskaft kunde ha några ask b.d. förut, på
 1890-talet också en bukett av blom nämnt slag där man sat
 lät för denna slags gammalt. Skåpen på den tiden placer-
 de på yttre eller byrå i frisedda med glasrutor i st-
 rarna hade ofta ett par oljetygade placeringar i man för
 de mest rutor, så som man så placerade de vacker
 färglagda porträtten av Kristina Vilson i en annan v-
 ber fram i ett skåp i en gammal tid där möbleringen i
 stagen i övrigt var helt i den gamla enkla stilen på 1890-talet

di man börjar njuta bröda med duk i vardagslag. Till
dukens brukades som nämnt iute i vardagslag utan
när minna föräldrar gifte sig år 1885 i norra för
att skona milningen i sitt nya "klaffbrä", brödde en
klubb på det när de skulle äta ensaga det ar. grammarna
för ett utslag av högfärd de voro nyfunda.

Skåga skåp, från mitten i början år 1800 till i förut,
sålare med målade blommar i ramar samt uttal, grön-
gr upp mot taket, men mindre skåp, skänkar, i häng-
skåp i kromskåp kunde ha några ask b.d. förut, på
1890-talet också en bänk av förut nämnt slag där man sat
löst för denna slags grammat. Skåpen från den tiden placerade
de på gullpet eller byrå i frimidda med glasrutor i dö-
rrarna hade ofta ett par oförtydliga placeringar i man för
de mest utrymna, så som man så placerade de vad det
färglagda porträtten av Kristina Nilsson i en annan vob-
ber fram i ett skåp, en grammad från den möbleringen i
stagan i övrigt var helt i den gamla enkla stilen från 1870-talet

ACC. N:R M. 9604:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

i min barndom på 1890-talet.

Förutom ljusen, treckenaljus samt duker på bordet julaften
känner jag inte till några pyntad as jultorad, men
enbart den lilla belysningen var nog att på det att ar-
vika från det omhaga i så hade man var sin julakör.
Några kvinnor e.d. kände aldrig de gamla ar. För rik-
liga feta maten var barndomsak. Så lig p. bibel-psalm
i undaktösk framme, i allt var skönt i rent.

Pyntad till jannijestur var i barndomsk lika vid
alla de pyntaden barndomsakligen bestad as förning-
arna, endast det ovasta i vita i alla prunkade vid
begärningen i ger den sin mågel, barerna hade varit i
vit dekn i ljusen varit i vitt papper i alla i rummen var
blätt med vitt, rummen i barndagen genom de tjocka loka-
men från frukten. Barerna från gästernas förningar,
spett barer ö, på 1890-talet, rök barer i flera vänner
hade varit i vit glas, de senare även med vita re-
kuperbar i blommar samt en tid ett kors rönt med

ACC. NR M. 9604:14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stomme av stältred eller ett kamsipe av papper. Vid biskop eller andra gästgäster hade kakorna stått i stället för svart dekoren i rida ror i stället för larsen. Kamm kakorna hade rida kamm o. o. o. Dessa kakor i regel på alla inbjudna kamskåp stodo Långs brödnäs mitt placerade med jämna mellanrum i nägorlunda i ordning med placeringen på närmaste stället i nedåt. Skillan kakorna stodo i samma ordning de till förningen bränd smörslaven, det var i särskilda passande skåp smörkoppar, högt upplagt smör, former var en något stympad kägla som pinglats i utrikt allt efter givningarna men eller mindre utvecklade artistiska utlag, på rik. Tio konstverk till triftiga sneda skulptur där man tyckt in monster med något glas med smör i relief. Födelsedagar fäddes inte enligt någon tradition, utan som det för den utbildade in, namnsdagar med alla. Det var nog först under senare delen av 1800 talet man frögade från födelsedagarna. De gamla som var

ACC. NR M. 9604:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

födda under 1800-talets första del kunde ofta ej sin födelsedag annan än på ett måfår i hemmet följaktligen inte heller sina den.

Skilnaden mellan bönder i måfår när det gällde familjefester o.s. begravning i kyrkan var precis så stor som de ekonomiska förhållandena var. Vould till man gjorde så gott man kunde blanda de reimer lottade, men med bönderna som fridoms o ofta med hjälp dämpan. Lån av utrustning i könsq i måfår. Vid löstägille o.s. förekom bland bönderna ingen pynt, den kunde kungärdarna till. Där ingen förning förekom blev det inget pyntande av bräder, vid sådana gillan, arbetsgillan var maten i sig näst ing.

5. Spisar. I stugan kunde man på 1800-talet sitta i de första salen o den öppna eldstaden kunde sin plats i förstuga eller kök i Norrmenen där. Sittningen hade till i regel under 1800-talets nästan del skära o ett plätskip med dömar i med lock av trä. Dessa skärer var mer eller mindre pålyftiga, raka eller buktiga o med listverk i träarbetet. Dock

ACC. N:R M. 9604:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Järms det ännu på 1860-talet färdiga hus som saknade rätt-
ngra men ändå hade eldstaden; i stugans öppna skorsten på
en några hundra ställen i Slesjö i Gårdstorp. Där hade man
som enda värmekälla; i mestadels bebodliga rum en större
jämngryta, som man solagmat boken på, inmurad i skorstens
vägg med den runda botten in mot stugan. Den elda-
des från skorstenen, väggen var en meter 30 cm tjock rustningsvägg
och för ytterligare stöd ut stoden som utgjorde värmeläsa järms där
en i skorstenens utskjutande ännu en en flat stenkäll. Det frickom
f.o.m. vid den tiden att man endast hade en jämngryta stå-
ende i stugans leghol som man lade Inngrytorna i; och som
jag tror min var berättat om i som hon sjölv att både i

Skurup i Hassle Borsup på 1850-talet, som var född 1844.

På 1880 eller 1890?-talet blev det red bland bönderna, de som
ville följa med sin tid, att uppföra uppstältsen med rund
mural pottugan, kakelklädd i sommarbarnmagen. Då järms
pottugan var i Skurup i kan hade tillgång till det
gen på 1880-talet kanske något före de senaste sedan omkring 1880.

18
i kanske förut sålt jottumaganlar till bachel eller sten tillverk-
ningen. Dessa jottugnar eldades dock endast när man brack
kallor, annars stode de som en pysselmad. Dessa parad-
rum kunde då också förses med nordens smärta o.s. byråer
i björk eller valnöt med wängda lador i spegel med lador mer
eller mindre utstyckade i naturligtvis som först brädgott i tapeter
dessa rum.

Den öppna eldstaden i skorstenen gick så på smiliga ställen
en jämskär på 1880-talet i så blev det giss vid sidan om
den öppna eldstaden eller i stugan, ä. husmansställen ofta i stället
för sättningsrum. På västs skorstener till och om den i ären kö-
ket stöts till i blev så småningom vad stugan varit först
först i brädgårdarna i så ären i husen, men det tog ett
par tiotal år mindre innan övergången i Frjans på 1900-talet
var fullständig. I mindre hus i den undantagsfolk mer
bekas en endast en stuga som det vid slutet av 1880-talet i
buck med en liten fyrkantig jämspis av landskone gamla
gutenis tillverkning. Denna typ hade ringar i två skålar.

ACC. N:R M. 9604:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inmellan öfver på fyra ben. Den stora bredvid sättnagarna som del-
vis numreras igen. Båtgångarna ledde på följande vis in i sät-
tagnarna som därvid upprämlades, men eldade de endast i visen
med ved i tron, så var det t. ex. i min mors stuga 1885-1890
öfver ett litet hem jag kanner ända till slutet av 1920-talet.
På under tiden 1890-1920 reos där ena sättnagarna öfver den
andra med allt öfver som man kunde behöva så att följa med
sin tid i ändrade skorstenstyp. Dock fanns det hem där man
numrade uppstökarna inne i den stora öppna skorsten för att
kunna på hög med jämnan med unga stolar i korra.
Stugan öfver som de låga kaminerne i bruk. Sättnagarna
ha hade man alltid haft vänt att på att stå stadigt
redan stugan på ett brädgolv, man kunde t. ex. på skåpa
ut bäl i golvet för benen öfver sätta fastare underlag, gol-
vet satte sig för tyngden, nagra klapp muren i för
att golvet, ej alls oräddigt. Sättnagarna kunde vara den
enkel stugan: äldre tid påstås byggda med en relief-
hållt när den var nybyggd, ibland med en plankväg.

ACC. N:R M. 9604:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Belysning. Belysningen i gamla Tiden stogs på i vänt att
gåra oss en föreställning om. Ytt fattigt som kunde den under
förra delen av 1800-talet här utgöra en veke av något slags
lingam som låg i en flat skål eller bestående med något
smuldrovärdigt förtämma i som drags upp på kanten allt
efter som den förtändes, "en veje på en fallskj"; sade min mor.
På hock man av hennelkantz eller tillverkade Tranlampan
av block med veke som drags upp med en snät e. d. o som
reglerades med ett litet ier som satte ut på veke som
de skjuttes upp i ner.

Där man hade järn, o det hade var i en som hade någon jord,
elktrale man på åliger, borden så många som behöves
från att på så mycket talg att det riktigt såchte till ljus.
Ofta de husmän o andra fattiga som stod i förbindelse
med borden fick något med. Ofta undantogs folk skulle
på 1860-talet ha en viss bestämda vikt ljus bland
de rikare bönderna, uppgiften härnär är min mor o på
L. öby, man nog inte avseende på tricket här.

ACC. N:R M. 9604:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ljus sattes i stakan av messing, malen eller järn i för att på
ljuset till den plats i bodens stora stuga där man behövde
det för sitt arbete, spinning o.d. hade man dallar = en ställ-
ring, med plats för ett ljus eller en Tranlampan med för.
Och som många med att inte flera ljus fick brinna sam-
tidigt än som behövdes i satte någon ett brinnande ljus
ifrån sig på bordet där ett lammens föt var det mest någon
som sade: "Se ut som de va julestjärnorna, två ljus på bordet".
För att lysa sig när man gick inomhus stoppte man små "ljus"
kackor som man bar i handen i smetade fast var det bar till
utan stak. Till julen stoppte man Tegerin ljus, julbordets prydnad.
Hade man bi gjorde man vackra i väkstaplar.

Så kom den s.k. "knistak-oljan" som led på att vilka många
olyckor då man var man vid den mindre eldfärdiga koken
i dåligt inte var nog försiktig. Det var som de som kom ut
lysa på den uselhet för 1880. Talen knistakolja att de aldrig
torde ha akusat än Tran, i sina lyktan som de skulle gå i
utrusten med i detta skett ut. Övergången till förbränt

ACC. N:R M. 9604: 21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på 1880-talet var en öregång från mörken till ljus även om man inte nådde första andra lampen än de små "ljucken" s.d. Tranlampor som man kunde få se på bräda om bräda och såväl hos husmän som i de gamla dagens brudernas stugor ännu in på 1890-talet med den runda brännaren "den stora lampen" med 10 ringar brännare ställd som en pyramid på bänken med en "lampstolpe" av papper den tunnaste tyg över sig. Så steg emellan på lampans ljusstyrke, man glömde den gamla regeln att "spara på ljusriked" hos såväl fattiga som rika, skillnaden på klasserna hade också i allt annat delvis muddrats ut så att man kommit vid det elektriska ljuset som de gamla, som varit med om hela utvecklingen haft samma misstän till som de gamla på 1880-talet hade till förtrycket.

4. Blommor Den frukt nämnda nyttheten började överallt som en stel bukett i bukett-papper. Buketter till födelsedagar vanligt på staten år 1800 i början av 1900-talet ordnades till och aldrig så att de utbildade blommorna nyutes utan ställdes

ACC. N:R M. 9604:22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och jämnt fönfång i mönster runt eller grupperis i platt-
 eller trappform, man kunde hjälpa varandra med att ästad-
 komma en stilig bukett. Dessa mötters och beredaren i
 rätter i vatten men jag kan inte komma ihåg om de ställdes
 på samma sätt som fröningarnas kakor i morskas längs
 brödet men det var nog så, någon tradition hade ju inte
 följebreda på något sätt (förelse kakor kom också i (bukt de))
 När nämnda dag av buketter påblades romantiskt att
 komma med blommor vinternid till nyare tiden 1905 talat till.
 De konstade buketterna, de frunt nämnda med att spräglas
 girat i de raka med poppenblommor stod ständigt på sina
 glösa platser. Så kunde man så långt tillbak i tiden jag så
 (gamla blommor red i min barndom) ta in men när de blom-
 made i antingen lägga dem i en rad i frösterkarmen där
 de spred sin doft när solen sken på dem eller också i
 mönster ofta färgen, vitt övrigt, på en tallrik med vatten.
 Lådan låg blommor inne kunde nog rindas till, de var
 nyintagna då. Så klippte man sin levandelskakos blommor

ACC. NR M. 9604: 23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

när de stått till röst i städerna. Dessa blommor bandes i buketter
 som trädades, men de användes ej pyntad utan väntade. En
 sedan lades under för under några sidor "Lönndelskrugga"
 på sättet som där de när de blöa bara med en mild lön-
 deldoft i rummet. Det var efter doften man ländade
 blommor, doftade de inte var de inte vidare användda.
 De blommor man hade i fönstren var också av det slag
 som doftade. Så talade min mor om att varmor, när
 man var barn hade på 1850-60 talet, hade en murbrä
 i var fönster. När någon påminnade var på sig brukade
 hon stryka ett tag över dem, då med doften sig i rummet
 o det lukade gott när den påminnade kom in. Men var
 också mycket när om dessa blommor i de trädens "strö-
 mmor en prunna (gig buske) i skåren "kette dit, men så
 var hon också rädd för att ge bort färan. Man fick
 aldrig säga tude när man fick ett skott av en växt o
 helst skulle man stjåla den när då kunde man också
 ta färan med sig. De brukar jag inte nämna

ACC. NR M. 9604: 24.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för så lång tid tillbaka som denna släta muskot, krus-
muskot & balsamin. Såsom julaggrarier sinnerarier,
fuktsion (Huddroppar), katten i viljan att bli de vanligaste
i muskoterna allt mera sällsynta & nu vad jag vet obe-
pintliga. Katten i sinnerarier som västfiskarna till kyr-
kan att pynta altaren & predikstolen med vid vårens kom-
munion vid riksdagsfesten.

Änka pyntade ut de jönsminnada svagets blommar-
ruma men blev långt tillbaka i tiden de gå ut jag ej.
Att gå in på de många krans-krans som belamade
hemmen vid riksdagsfesten & stark dämpas kan inte vara så
något mindre, jag ville endast som exempel nämna att
man på kyrkan eller dess spigel (med eller utan lång med-
hängande stöja) kunde se de vackerare som uttill
på den ockupationskyrkan som följt med dem från gillen
när kyrkorna kom till. De kunde stå där till de blott
vart en damm.

Pipen är en släkt slag med pipen som ett blodpump

ACC. N:R M. 9604:25.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

samt Tobakschatule; olika utfärande bord och stolar.
Klockor, putarna som hängde på väggen var i minn-
dom av två slag, en putar löst stappad i med ett litet
krostyggsnärta (blomma) mitt på, snett hängande eller
en liten försilrad papptrassel med krostyggsnärta.
Halmkrönorna kanner jag till men har aldrig hört
den namnet av de gamla jag varit men kanske är
det endast en händelse att så är, för då öppet.
Gardiner var jag inte borta i back för att vid slutet
av 1800-talet i de lina till de nymodiga till som
mestgick mycket olika bland folk. Klänna var ob-
roliga motståndare till den i hängde aldrig upp gardin-
part alla andra hade, andra använde den gamla, andra
åter låts kompromissa med sig om man var av olika
åskikt i samma hus. I de blev det kappgardin, jämt
den från av gardin som var den vanligaste bland enk-
la folk den första tiden, man liksom behövde vänja
sig, man kunde för en anse det orätt att lämna de gamla.

ACC. N:R M. 9604:26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Ä jag tror att de funnos som ansåg det för ryddig lyx.
 Så hade man också mest i samhället vällyst till enklare
 landsbygd, till allmogens med till landskaps-
 bilden. I landsbygdens hem såg man sig med de
 i trädgårdarna på trädgårdarna av trädgårdarna med enklare
 målning i blått och vitt, som gick att rulla samman.

Jag vet inte om kläderna kunde räkna till hemmets
 pyntade men nog om de det i mitt tycke. I många
 hem hade man stora kläder av värd, rök eller i han-
 deln vanligt, med raka sluttande ytor, målade med
 röd och blått eller ornerade. Så hade man mindre
 lyxbeskrifter som drogs upp med en kedja för varje
 lod som hängde från nedan för kläderna. Dessa var
 inte ornerade, förgyllda i förgylld rött eller glasat. Ett
 annat slag av kläder hade formen av ett skäp. De
 hade fjäder i allt symmetriskt i mitten, med en mittlinje
 på den var innes i glasat målning med olika mör-
 tr. Så funnos det ätt-eller se-beskrifter och likna-
 de slag.

ACC. N:R M. 9604:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24.
Så inman/måsten /anns på 1890-talet i in på 1910-talet
var det då ned att lägga ut eller /ärgod kardod all
mellan när man inte hade vadd. Blev i denna tiden
med jämna mellanrum uppgjuts blommar vassa och
man var noggrann med att få det precis i ganska strä
över rätt verk om man /itt det bra eller om man inte var
bunden av bestämda rum, man kunde jätta på något
nytt. Men för kommit ibland att detta dock inte var
med tradition att göra utan för övergång i nyare tiden.
Jag har också genom att unge årtalen sökt att
hålla på gammal tradition, övergång i nyare tiden.
och 1880-talet kom man in i tid då nytt i gam-
malt blandades. Det finns motsägande uppgifter i
dessa ror, det vet jag, men just så motsägande
var också den tid som skildras i jag skall till sist
ta ett par stichprover ur olika miljöer från samma tid
den tid jag själv varit i jämte minns, 1890-talets jätta
hälst. för att få något bestämt bild.

ACC. NR M. 9604:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På nile jag till sist söka ut minnet framkalla ett par
bilder av hur det såg ut i mitt eget enkla måttbruk som
när jag var liten i 1898-99 i söndagsmorgnen när de
blev för mitt minne.

Alla möbler stå utmed väggarna, i blaff bordet ligger en duk
den stämme resvits smitt. Över vägen är brett ett stort lakan.
Över det red när det var söndag. Söndagsrängen var helt lag-
lagen i högt upptäckta, söndags-tacket var påbrett i mitt på-
rängen lög en dygna med vitt "junderin" med mullerock i fälet
avbrett (gam malt). På byrån med spegeln en liten duk, "inga
grediner" då man var något i snare, ^(från grediner) då rängen också fide
ett lakan under ticket som vekt över detta vid oss ändra vi
ett yttre som ett ligga utropa, ticket madda nu var got-
ret i kunde påtas med en mat i trömen för att sluta till i
ligga slätt. På länstorden var konstnärligt litet tacks, på soffan
utom lock söndags-tack i dygna med vitt junderin vid län-
vudgärdar (en avkomling av äldre tidens kaskelugustänk).

Vid soffans fotända ställarna med skåp. I fönstret pelagrin
* samt stålbenar 16 linjer tålar 1885 samt länstaden av succoring med skåp.

ACC. NR M. 9604:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Hår som fäpår med blåa blommor på vit botten. På ryggen
 över ryggen en ärringjelse - Table (minnestebla) över någon
 arligen uppränt samt en liten fäst rund brons en något jägert
 gjut med regelbunden inskrifning eighets blommor som den
 dunkelt järnsvart mig att man kallade minnas legasvings
 brons, ursprung 1892, i vad som menades dåmed jättens
 i alla väringon om det var en brons som legat på graven.
 På min sommaren var det fägs kom för förning, man tucka-
 de nämligen till in bronsarna för viktens. På gylt som i
 gjut som i sin staga, my som i gjut i spottbladen. Både
 dessa stagar fägs brädgals redan år 1886 döfni att under-
 fägs staga inreddes då i större mändringen jättens, armens
 hade de flesta stagar i sidans mindre gärdar då armens
 legat, i även en del större brädgärdar under andra redan
 då hade ritna brädgals.

En bild på en brädgård skulle bli de här återgången till
 endast att somgästerna var flera i stamban med bänkan.
 som (brän nyckel) i gyltsten betydligt större inga gärdar
 den mest den liden. Kall i stort men med - mygg.

ACC. N:R M. 9604:31.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Till alla vist vil jag också nämna något om hemmets pysslande
 vid tiden för sina rikshöftar i första delen av 1800-talet. Då hade
 stugan de klinta lerväggarna och lister vid de hängande i golvet
 var lugna Torsklansen var höga i dörrarna bräder. Pyssla-
 denna utgjordes de av möblerna och lussgräden gjordes, det
 var för den man lät sina konstnärliga anlag och lusten att
 pyssla gå ut. Såväl möbler, brödstativ, bräder, sängar,
 skåp, kistor och skrin, som lussgräden skars ut, målades
 och målades med blomman namn i ättal, ofta alla delarna på
 samma sak och så pysslades såväl bräder som många lussmän
 hem. De enkla och så, släppliga, hängden, på; regga
 strölmaket, uppfattat och var en pysslad för sig. Det
 mitten av 1800-talet blev denna utveckling mera kantades-
 mässig och skablonmässig, inte uppt som till i så stort och den
 utan att något visst paraständigt för i stället, listernas
 målning gjordes bort eller målades över; från imitation
 skåp, ställdes undan eller målades över och så är man fram-
 me vid den tid jag här mest kallat mig till och som jag gädr-
 minns.